

22.2.2022

Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite: HE 232/2021 vp

Helsingin yliopiston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Helsingin yliopisto pitää hallituksen esitystä yleisesti yliopistojen kannalta myönteisenä. Esityksen tavoitteiksi on mainittu, että opiskelija voisi keskittyä opintoihinsa alusta loppuun ilman velvollisuutta opintojen suorittamisen aikana hakea jatko-oleskelulupaa, ja että mahdollisimman moni koulutettu ja osaava maahanmuuttaja jäisi ja kotoutuisi maahan osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Yliopisto kiinnittää huomiota siihen, että näiden tavoitteiden kannalta merkitystä on myös useilla toisilla valmistelussa olevilla lainsäädäntö- ja muilla toimilla, kuten ulkomaalaislakiin valmistelluilla muutoksilla ja henkilötunnusjärjestelmän uudistamisella.

Yliopisto pitää edelleen tärkeänä yhteistyötä korkeakoulujen ja Maahanmuuttoviraston välillä malliasiakirjan laatimiseksi tutkijoiden oleskelulupahakemusta varten.

Yliopisto esittää edelleen toiveen, että tohtorin tutkintoa suorittavat (jäljempänä väitöskirjatutkijat) voitaisiin saattaa oleskeluluvan suhteen samaan asemaan muiden korkeakouluopiskelijoiden kanssa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, esitetään edelleen harkittavaksi aiemmassa Helsingin yliopiston lausunnossa (viite VN/12646/2020) mainittua vaihtoehtoa, toimeentuloseelvityksen edellyttämistä vain ensimmäisen vuoden ajalta. Yliopisto ei pidä ongelmallisena väitöskirjatutkijoiden saattamista toimeentulovaatimuksen puolesta samaan asemaan muiden opiskelijoiden kanssa, vaikka väitöskirjatutkijat siten olisivatkin muita tutkijoita paremmassa asemassa. Väitöskirjatutkijan työ on luonteensa takia väliaikainen vaihe tutkijanuralla, ja juuri kyseisessä vaiheessa tarvitaan tukea ja luodaan verkostoja työelämään. Ehdotusta arvioitaessa olisi tärkeää selvittää, kuinka suuri osa väitöskirjatutkijoista saa kielteisiä päätöksiä jatkolupahakemuksiinsa sen vuoksi, ettei toimeentulovaatimus täyty. Koulutuspoliittisessa selonteossa tavoitellaan koulutusperäisen maahanmuuton lisäämistä niin, että 15 % kaikista tutkinto-opiskelijoista tulisi vuonna 2030 ulkomailta. Tavoitteena on myös, että tutkinnon suorittaneista ulkomaalaisista 75 % työllistyy suomalaisille työmarkkinoille. Tämän tavoitteen valossa olisi tärkeää, että väitöskirjatutkijaksi tulevien kansainvälisten osaajien oleskelua helpotettaisiin ja oleskelulupien kestoa pidennettäisiin. Luonnollisesti muidenkin tutkijoiden kuin väitöskirjatutkijoiden asemaa on edelleen perusteltua parantaa.

Käytännön näkökohtana yliopisto nostaa esiin, että nykyään työnantaja voi saada tiedon oleskelulupapäätöksestä vain työntekijän luvan osalta. Lähes kaikki yliopiston työntekijöille myönnettävät luvat ovat muita työperusteisia oleskelulupia, joiden myöntämisestä Maahanmuuttovirasto antaa päätöksen tiedoksi ainoastaan työntekijälle. Työnantaja pystyy kuitenkin näkemään työnantajan Enter Finlandista, kun asiaan on

tehty päätös, vaikka ei voikaan nähdä varsinaista päätösasiakirjaa. Kansainvälisen rekrytoinnin ja henkilöstötoimen kannalta olisi sujuvampaa, että työnantaja voisi saada tiedon oleskelulupapäätöksestä myös, kun kyseessä on muu työperusteinen lupa.

Sari Lindblom

Rehtori

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/1091/00.13.00/2022 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus